

Ethnic cleansing in Kosovo, p. 2

Carter: 'Their war was based on lies', p 5

UN warns on Afghanistan reverting to terrorism, p. 3

"Bush ignored terrorist evidence", p. 11

History will damn them p. 3

"There is iron in their souls", p. 9

*Ethnic cleansing in Kosovo***Serbs driven into exodus from Kosovo**

From news reports

Five years of efforts at reconciliation between Albanians and Serbs following the savageries of their internecine war have been destroyed in three days (19-21 March) of murderous violence in Kosovo.

As Nato reinforcements poured in, the Serbian population had been "cleansed" by Albanians from their enclaves in the Yugoslav province, and were huddled into refugee camps in military barracks.

Evidence of further slippage towards lawlessness came with attacks on multinational peacekeepers. Michael McClellan, of the US office in Pristina, said: "American troops were attacked by Albanians - this has never been heard of before."

The death toll so far is 31, with more than 600 reported injured, 100 of these being policemen and 60 of them members of the international Kosovo Force (KFor). Around 130 properties were ransacked, and 20 churches went up in flames. Serbian leader Vojislav Kostunica, who will soon face internal elections that will have a fiercely nationalist tinge, expressed his disquiet at the failure to protect Kosovo's 100,000 remaining Serbs.

The full extent of the Serbian internal exodus is now clear. They have either fled, or been evacuated from towns such as Obelic, Staro Gradsko and Svinjare. At Svinjare, Albanian mobs burnt the empty homes and drove cattle and pigs into the flames. Nuns at an isolated monastery in Devic, in the north, were flown out by Nato helicopters as a mob was closing in.

At Lipljan, peacekeepers were overseeing the evacuation of 200 children and elderly people. The rest of the population had taken refuge in a Finnish KFor base, as the troops drove back Albanian youths attempting to attack the local church. The handful of Serbs who had stayed behind, in towns

like Caglavica and Gnjilane, were heavily outnumbered by Nato soldiers guarding them.

At Obilic all the Serbs have been chased out, and the local church burnt. Some had been driven from a block of flats right next to a police station with 60 officers, seven of them international instructors. Sergeant Jean Philippe Stephan, seconded from the French police, shrugged: "There was nothing we could do, except evacuate them. We made a security cordon and got the Serbs inside it. Then KFor came and took them out ... There are no Serbs left in Obilic now, and I cannot see them coming back."

Since the riots and attacks against Serbs

erupted all over the province at the same time, many suspect they were beforehand orchestrated by Albanian nationalists who want to evict all the Serbs and create Greater Albania. However, after these events that proved the failure of the US bombing campaign of Yugoslavia in 1999, the prospect of Kosovo independence is more remote than ever. The province is in total chaos, unemployment stands at 60%, and the main occupation of the Albanians is trafficking in drugs coming from Afghanistan where the production of heroin, after the removal of the Taliban, has reached the all-time record levels. (i,m) ■

„Oficjalna wersja nie bardzo pasuje do tego, co faktycznie wydarzyło się w Kosowie”

MAFIA, PRZEMYT I KORUPCJA

Polski prawnik Marek Antoni Nowicki jest rzecznikiem praw obywatelskich w Kosowie. W rozmowie z przedstawicielami polskiej prasy przeprowadzonej dwa lata temu (w roku 2002) mówił o wszechobecnym chaosie w tej jugosłowiańskiej prowincji, która od ataku sił NATO w roku 1999 znajduje się pod administracją ONZ.

Rozkradziono pieniądze na remont elektrowni, za które można byłoby zbudować nową elektrownię. Prawdopodobnie oskarżeni będą także przedstawiciele administracji ONZ.

Serbów w Kosowie jeszcze trochę jest, ale siedzą w swoich enklawach. Jak sami mówią, jest ich około 80 tys. Ale ciągle wyjeżdżają, w sumie ok. 280 tys. Po długich dyskusjach zgodzili się też wejść do rządu kosowskiego. W parlamencie jest około 20 deputowanych serbskich z organizacji Povratak. Przyjeżdżają na posiedzenia parlamentu ze swoich enklaw pod obstawą UFOR i międzynarodowej policji.

Trudno powiedzieć, z czego ludzie żyją. Panuje bieda. Bezrobotni to 65 proc. społeczeństwa, ale są też bardzo bogaci. Pompowane są ogromne pieniądze od emigracji albańskiej z Zachodu. Kosowo jest wielkim placem budowy. Powstają tysiące domów. Co kilkaset metrów jest nowa stacja benzynowa, na której rzadko ktokolwiek tankuje. Wszyscy wiedzą, że tu pierze się brudne pieniądze.

Jednym z głównych problemów Kosowa to przestępczość zorganizowana. Krzyżują się tam drogi przemytu z Bliskiego Wschodu do Europy Zachodniej.

(Continued on page 6)

We must not accept our leaders' illegal occupation of a sovereign state

History will damn them

by Richard Overy

Imagine, for a moment, the following scenario. American and British troops battle their way into Iraqi territory, sprayed with anthrax shells and gas bombs. In Cyprus and Tel Aviv, rockets explode, loaded with biological agents. After a bitter struggle, coalition forces seize control of the country. They find concealed rocket silos with missiles primed for attacks on distant European targets; plans are found for rocket attacks on London. At other sites they find an advanced nuclear bomb project and barrels full of chemical weapons. They flush out an al-Qaida stronghold where they find the battle plan of world terrorism. Saddam and Bin Laden were, after all, in cahoots.

A year ago this was the fanciful vision that pushed Blair to side with Bush and go to war in Iraq. They braced their troops and populations for the worst, and the more gullible believed them (I talked to Londoners planning their evacuation route from the capital). The rest of us saw the arguments for the claptrap they were. The reality from March 20 last year to March 20 this year has been grotesquely different. Two of the world's most sophisticated armed forces brushed aside a tinpot army of soldiers without boots, smashed Iraq's cities to pieces, killed thousands of civilians and captured Iraq's oil more or less intact. There were, as any intelligent observer could have told them, no WMD, no centre of world terrorism, no aggressive intent.

In the past 12 months, deserters from the Bush/Blair cause have revealed piecemeal the reality. War was planned long in advance against a

soft Arab target that nobody much liked. The intelligence services knew that they were being asked to endorse fairy tales. The attorney general has come clean on how he was forced to turn an illegal war into a lawful war of defence against the Iraqi threat. The duplicity was systematic,

on the Iraqi people. Enough that his cause is just.

There is no pleasure in saying, a year on, that we told you so. Invasion invited worldwide hostility, divided (and still divides) Europe, weakened the UN and, above all, provoked precisely the confrontation with terror

that the war was supposed to alleviate. I have been told to stop carping and let the British and Americans get on with the job of ruling Iraq now they are there. But this is tantamount to endorsing the war. Why are the US and Britain there, in illegal occupation of a sovereign state? Why should we accept this reality and knuckle down to Blair's call to arms? Today's demonstration is a reminder that what was a war of unprovoked aggression a year ago has not been changed by victory. I have had many arguments, too, about the vexed question of oil. The view that oil is some kind of Marxist red herring is widespread. But in this case there can be no other conclusion. Oil installations and oil lines were captured and guarded first; the oil ministry was protected while priceless art treasures were being ransacked. The second largest oil reserves are now safe once again for the wider world market and the global oil companies. Popular ignorance about the nature of oil politics has played into coalition

hands, just as popular indifference to the use of major US companies in rebuilding what the US armed forces knocked down has deflected debate from issues that should shock international opinion.

Continued on page 4)

UN warns on Afghanistan reverting to terrorism

A United Nations body (UN Development Programme) in a report presented to the international Afghanistan conference, which opened in Berlin on March 31, 2004, warns that Afghanistan is in danger of reverting to a "terrorist breeding ground" with an economy dependent on the illegal drug trade unless the international community significantly increases development funding to the war-torn country.

The report, leaked to the media, complains that "aid . . . has been much lower than expected or promised. In comparison to other conflict or post-conflict situations Afghanistan appears to have been neglected".

Afghan president Hamid Karzai announced that parliamentary and presidential elections - which had been scheduled for June, will be postponed until September - a tacit acknowledgment that reconstruction efforts have stumbled.

The report, which compiles the UN's latest data on Afghanistan, says the country's \$4bn estimated GDP is small compared with the \$14bn in "military costs" spent annually in Afghanistan by western powers.

Over half the population live in extreme poverty and only Sierra Leone ranks below Afghanistan on the UNDP's human development index. Life expectancy, at below 50, is "similar to that which prevailed in the 19th century in Europe". (ft, m) ■

and remains so. Blair has no regrets. He bays defiant nonsense about the terrible menace that has been removed, and the greater terrorist menace still at large. Not once has he expressed regret for what a dozen years of sanctions and war inflicted

(Continued from page 3)

The most familiar argument in favour of the war, repeated mantra-like in all circles, is that a much-hated dictator has been overthrown. This week's opinion poll purports to show how grateful the Iraqis now are for their liberation. No one would wish Saddam Hussein back. The problem is that the reason for going to war was quite different. If unseating tyrants was the priority, Saddam should have been unseated long ago. War in 2003 was about protecting British and American interests, not liberating Iraq, a posture of self-interest rather than magnanimity. This was the same motive for declaring war on Hitler in 1939. It was not dictators that the west could not stomach, but the threat to their interests and way of life (again).

In this sense, the analogy drawn last year that Saddam had to be confronted like Hitler was truer than might have been supposed. Parliament was bamboozled into accepting that Saddam posed an immediate threat to Britain. There were honourable motives for declaring war on Hitler, as there are for unseating Saddam, but that is not what, a year ago, we were offered. Liberation was the means to dress war up as legitimate. So much so that there must be a large number in Britain and the US who think that unseating Saddam really was the reason that war began. One more battery turns on the anti-war lobby: look at Madrid, look at the daily attacks in Iraq or Israel. Blair was right. Terrorism is the chief threat we face, and the war against terror must unite us all. This has little to do with Iraq. Attacks against the occupiers were provoked by war. Attacks in Israel are part of a different struggle for Palestinian liberation. The assault in Madrid is part of a longer confrontation between militant Islam and western cultural and economic imperialism. Lumping them all together as evidence that a war against terror is the primary object of our foreign pol-

icy is nonsense.

"Terror" is not an organisation or a single force. It is related to a variety of political confrontations, each of which has to be understood in its own terms. "Terror" cannot be fought as if it were a war against a hidden, global and undifferentiated enemy. The threat, such as it is, has been exacerbated by the arrogant display of naked power shown by the US, Britain

a security net that will undermine the so-called "democratic" values that the west is pledged to preserve. This is an unnecessary price to pay, but we will all see the surveillance state grow unless democratic non-compliance reasserts itself.

What, then, are the alternatives? Could anything different have been done? Should something different be done now? Of course. War should have been avoided and other ways explored to get Iraq to re-enter the world economy, and to feed and supply its population properly. The west could show that it is serious about tackling the question of a Palestinian state, instead of using it as a figleaf to clothe its ambitions in the region. Blair could show that he values a commitment to a common European defence and foreign policy, which might have avoided war altogether.

Today we could confront terrorism differently. It is a profound irony that Blair has helped to defuse the Ulster crisis and reduce terrorism by the very means that he has abandoned in his crusading zeal against the world enemy. Terrorists do not blow people up just because they are nihilistic thugs. Terrorism is born of fear, resentment and powerlessness in the face of the massive power and cultural expansion of the west; it is about real issues for those who perpetrate its acts of violence. Palestinians die because they want to free Palestine. Understanding those issues on their own terms and adjusting our politics in order to do so does not mean that we endorse violence.

Last year Blair told the British people: "Let history be my judge." The history of the past year has been damning, but there is an opportunity for the people to judge as well. The same message that the Spanish people sent to José Aznar can also be sent to Bush and Blair. It will not solve the world's problems, but it might make the world a safer place.

• *Richard Overly is professor of modern history at King's College London, and author of *The Dictators*, to be published by Penguin in June* ■

„Historia już ich potępiła”

Rocznica ataku na Irak przeszła pod znakiem nowych demonstracji w Londynie i innych miastach, choć nie tak masowych jak przed inwazją. Gazety zamieściły okolicznościowe komentarze. Oto jeden z nich wydrukowany w londyńskim dzienniku Guardian. Autorem jest Richard Overly, profesor historii nowożytnej w King's College London.

Oczywiście było trochę naiwnych, którzy nawet planowali sobie drogę ewakuacyjną z Londynu, gdy na miasto uderzą irackie rakiety z bronią biologiczną, ale reszta z nas – pisze profesor – miała pełną świadomość, że całe te gadanie Tony Blaira i George'a Busha o irackiej broni masowej zagłady to były wierutne bzdury.

„Oto co się stało w okresie od 20 marca ubiegłego roku do 20 marca roku bieżącego. Dwie z najbardziej doskonałych armii na świecie zmioły armię cynowych żołnierzyków bez butów, obróciły w perzynę irackie miasta, zabiły tysiące ludności cywilnej, i przechwyciły w raczej nienaruszonym stanie iracką ropę. Nie było tam, jak każdy inteligentny obserwator na świecie mógł im powiedzieć, żadnej broni masowego rażenia, żadnego ośrodka światowego terroryzmu, ani żadnych agresywnych zamiarów” – stwierdza angielski historyk.

W ubiegłym roku Tony Blair powiedział „Niech historia będzie moim sędzią”. Historia ostatnich 12 miesięcy już wydała wyrok potępiający, ale jeszcze, śladem Hiszpanów, swój osąd mogą dołożyć amerykańscy i brytyjscy wyborcy. „Nie rozwiąże to wszystkich światowych problemów, ale może uczynić świat bezpieczniejszym” – konkluduje profesor tej znanej angielskiej uczelni. (g,m) ■

and its motley coalition. But the real changes to "our way of life" are the consequence of the panicky western response to terrorism, which has eroded civil liberties and the rule of law and threatens to smother us with

Carter savages Blair and Bush: **'Their war was based on lies'**

Jimmy Carter, the former US president, has strongly criticised George Bush and Tony Blair for waging an unnecessary war to oust Saddam Hussein based on "lies or misinterpretations".

The 2002 Nobel peace prize winner said Mr Blair had allowed his better judgement to be swayed by Mr Bush's desire to finish a war that his father had started.

In an interview with *The Independent* of March 22, 2004 on the first anniversary of the American and British invasion of Iraq, Mr Carter, who was president from 1977 to 1981, said the two leaders probably knew that many of the claims being made about Saddam Hussein's weapons of mass destruction were based on imperfect intelligence.

Incidentally, this is almost the same wording as used by the BBC reporter Andrew Gilligan that cost him the job with the British broadcaster.

Mr Cartersaid: "There was no reason for us to become involved in Iraq recently. That was a war based on lies and misinterpretations from London and from Washington, claiming falsely that Saddam Hussein was responsible for [the] 9/11 attacks, claiming falsely that Iraq had weapons of mass destruction.

And I think that President Bush and Prime Minister Blair probably knew that many of the allegations were based on uncertain intelligence ... a decision was made to go to war [then people said] 'Let's find a reason to do so'."

Before the war Mr Carter made clear his opposition to a unilateral attack and said the US did

not have the authority to create a "Pax Americana".

During his Nobel prize acceptance speech in December 2002 he warned of the danger of "uncontrollable violence" if countries sought to resolve problems without United Nations input.

His latest comments, made during an interview at the Carter Centre in Atlanta, are notable for their condemnation of the two serving leaders. It is extremely rare for a former US president to criticise an incumbent, or a British prime minister.

Mr Carter's criticisms coincided with damaging claims from a former White House anti-terrorism co-ordinator.

Richard Clarke said that President Bush ignored the threat from al-Qai'da before 11 September but in the immediate aftermath sought to hold Iraq responsible, in defiance of senior intelligence advisers who told him that Saddam had nothing to do with the conspiracy.

Opinion pools indicate that in the US and Britain, and elsewhere, there is growing anger among people who believe the war in Iraq was at best a deadly distraction and at worst an impediment to the war against al-Qa'ida - diverting resources and energy from countering those groups responsible for attacks such as the train bombings in Madrid.

Millions of anti-war protesters poured on to the streets of cities around the world on the anniversary of the war to call for the withdrawal of US-led troops from Iraq. It was estimated that in Rome - which saw the biggest crowds - up to one million turned out. (i,m) ■

Żydowsko-polskie korzenie Johna Kerry'ego

Jak ustalił dziennikarz wydawanej w Głogówku na Opolszczyźnie gazety, przodkowie senatora Johna Kerry'ego, kandydata demokratów na prezydenta USA, pochodzą z Białej Prudnickiej i Głogówka.

Prababka senatora Kerry'ego wywodziła się z żydowskiej rodziny Frankel, która wspólnie z inną żydowską rodziną Pinkus zbudowała w Prudniku zakłady bawełniane, czyli obecny „Frotex”

Według danych historycznych prapradziadkami Johna Kerry'ego byli Jacob Frankel, urodzony 13 maja 1809 roku w Białej Prudnickiej, oraz Johanna z domu Fischer, urodzona 13 sierpnia 1809 roku w Głogówku. Mieli oni córkę Mathilde Frankel, która urodziła się w Głogówku 14 września 1845 roku i wyszła za mąż za Benedykta Konna z obecnego Horniego Benesova w Czechach. Z tego małżeństwa 10 maja 1873 r. urodził się dziadek amerykańskiego senatora, Fritz Kohn, który wyemigrował do Stanów Zjednoczonych i zmienił nazwisko na Frederick Kerry.

Przodkowie Johna Kerry'ego mieszkali w Rynku, w kamienicy oznaczonej obecnie numerem 21.

Drzewo genealogiczne kandydata na prezydenta USA można obejrzeć w I nternecie pod adresem:

http://members.aol.com/ht_a/wreitwiesn/candidates2004/kerry.html

(a,m) ■

Pomóż w zdobyciu nowych subskrybentów niezależnego pisma jakim jest Monitor. Przekaż ten numer znajomym lub wyślij go emailem. W I nternecie odległość nie gra roli.

Zajrzyj do Monitora 6, w którym na str. 8-9 podaliśmy informacje o instalacji polskich czcionek i sprytnych sposobach druku Monitora na kilku kartkach papieru... ■

ANGLIA CZEKA NA IMIGRANTÓW

Brytyjski minister spraw wewnętrznych David Blunkett podał w czwartek 25.3.04 bliższe szczegóły na temat zasad podejmowania pracy przez obywateli nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej po 1 maja.

Wg ogłoszonych w lutym przepisów, przy podejmowaniu zatrudnienia na wyspach, obywatele nowych krajów członkowskich, z wyjątkiem Cypru i Malty, będą mieli obowiązek wpisania się do specjalnego Rejestru Pracy. Teraz minister uściślił, że przy wpisie pobierana będzie opłata w wysokości 50 funtów.

Wprowadzenie Rejestru władze uzasadniały koniecznością monitorowania poziomu zatrudnienia z tych państw wobec wysuwanych obaw, że kraj zaleje „imigracja zasiłkowa”, tzn. ludzie, którzy liczyć będą wyłącznie na zasiłki socjalne bez chodzenia do pracy.

Po rejestracji imigranci otrzymywać będą zaświadczenie, że przysługuje im prawo legalnego podejmowania pracy. Zaświadczenie wygasa, jeżeli zainteresowany straci pracę w okresie pierwszych 12 miesięcy i wówczas będzie musiał rejestrować się ponownie przy podejmowaniu kolejnej pracy. Natomiast po nieprzerwanym 12-miesięcznym zatrudnieniu w pełnym wymiarze godzin (praca dorywcza, na pół etatu itp. nie będzie tu liczona) wszelkie restrykcje ustają i dana osoba objęta zostanie systemem ubezpieczeń społecznych na ogólnych zasadach.

„Wielu obywateli z nowych krajów członkowskich już wnosi poważny wkład do życia społecznego i gospodarczego Wielkiej Brytanii. Z otwartymi rękami witamy chętnych do ciężkiej pracy imigrantów, którzy pomogą wypełnić pół miliona wakujących miejsc pracy, na czym wszyscy skorzystamy. Ale cwaniaków nie wpuścimy” – podkreślił brytyjski minister spraw wewnętrznych.

Nowe przepisy przyjęto w ostatniej chwili i władze ogłaszają je wyrywkowo obiecując jednocześnie, że pełna ich wersja ukaże się „za kilka dni”, w każdym razie przed datą rozszerzenia Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004. (m) ■

(Continued from page 2)

Narkotyki, broń, alkohol, papierosy, kobiety... Rozbięcie mafii i uruchomienie normalnych procesów gospodarczych jest tam podstawowym zadaniem.

Panuje powszechne przekonanie, że wpływy mafii są duże. Silne są też wpływy partii wywodzącej się z UÇK (Armia Wyzwolenia Kosowa). UÇK tak naprawdę nie została rozwiązana, nawet nie do końca rozbrojona. Ona istnieje. Z 5 tys. byłych członków UÇK utworzono oficjalnie TMK, coś w rodzaju brygad ratowniczych, przygotowanych do walki z żywiołami czy zagrożeniami. Natomiast dowódcy TMK uważają, że jest to załączek armii Kosowa.

Wielu przywódców UÇK zasiada w parlamencie, Hashim Thaci jako lider partii PDK. Ostatnio mniej udziela się publicznie. Niektórzy wiążą to z wypowiedziami Carli del Ponte. Mówiła, że nie tylko Serbowie, ale i niektórzy Albańczycy powinni stanąć przed Trybunałem w Hadze. Z wypowiedzi prokuratorów Trybunału wynika, że kilku przedstawicieli UÇK może jeszcze w tym roku znaleźć się w Hadze. Ta perspektywa jest realna. Może się okazać, że trzeba będzie przewartościować niektóre opinie dotyczące przebiegu wydarzeń w Kosowie, poczynając od 19-96 r., kiedy UÇK powstała. „To bardzo delikatna sprawa. W tej chwili przed Trybunałem stoi tylko jedna strona - serbska. Kiedy stanie również druga - albańska - nie bardzo będzie to pasowało do ciągle obowiązującej wersji tego, co zdarzyło się w Kosowie” - mówi Nowicki.

Polityka nr 34/2002 (skrót) (m) ■

„Pasja” Mela Gibsona na ekranach

W POLSCE

Ks. Krzysztof Pagór

Cała Polska nie tylko biegnie do kina, ale i recenzuje dzieło Mela Gibsona. Chcę w związku z tym dołożyć swoje trzy grosze nie tyle starając się o zrecenzowanie, co przekazanie odczuć kogoś, kto obejrzał film jako człowiek wierzący.

Opinie o „Pasji” są, jak wiadomo, różnorodne: od skrajnie entuzjastycznych („cała ludzkość powinna zobaczyć ten film” - zasłyszane wczoraj), do skrajnie negatywnych („najgorsza ekranizacja przekazu ewangelicznego”).

Nie wolno zapomnieć, że wokół filmu narosła także (narastała zresztą od dawna) otoczka skandalu politycznego ze względu na jego rzekomy antysemityzm. Gdy więc udałem się do naszego lokalnego „multiplexu”, nie byłem już nieuprzedzonym widzem i nawet z pewną obawą czekałem na początek seansu.

Co zobaczyłem? Zobaczyłem bardzo poważny film, doskonale zrobiony przez reżysera. Została zachowana cała powaga podjętego tematu, a wydaje się, że nie ma rzeczy poważniejszej od opowiedzenia, jak właśnie męka i śmierć Jezusa Chrystusa.

W filmie wszystko podporządkowane jest godnemu i wiernemu przekazowi tego, co zdarzyło się 2000 lat temu.

Oczywiście będą tacy, którzy wytkną pewne szczegóły: że tabliczka na krzyżu nad głową Pana Jezusa była w trzech językach (na filmie zabrakło napisu w języku greckim); że aktorzy mówili marną łaciną; że Chrystus niósł cały krzyż, a złoczyńcy tylko jedną belkę; że gwoździe przy ukrzyżowaniu faktycznie wbijano w nadgarstek, a nie w środek dłoni, itp.).

Uważam, że te potknięcia nie burzą pozytywnej oceny filmu jako całości. Zakładając, że Mel Gibson jest tylko aktorem, człowiekiem bez wyższego wykształcenia, zwłaszcza w zakresie nauk biblijnych - to jednak dokonał rzeczy wybitnej.

Jego interpretacja (każdy reżyser ma do niej prawo) męki i śmierci Chrystusa jest głęboko przemyślana. Gibson nie zatrzymuje się tylko (to wielka pokusa dla filmowca) na efektywnym pokazaniu biczowania czy ukrzyżowania, ale wydobywa z ewangelicznego przekazu całą głębię z jej wewnętrzną, teologiczną logiką.

Oto Chrystus jest nie tylko niesprawiedliwie cierpiącym człowiekiem; jest przede wszystkim Bogiem-człowiekiem, podejmującym zupełnie świadomie cierpienie za grzechy całego świata, także za moje własne. Na początku filmu, w ogrodzie oliwnym, w niesamowitej, księżycowej poświacie Pan Jezus zmagający się ze swoją ludzką naturą, słabością i strachem, podejmuje najważniejszą decyzję.

Ważną rolę w filmie odgrywają krótkie sceny - przebitki odnoszące nas do zdarzeń z życia Chrystusa: jest scena z dzieciństwa, scena z życia. Jezusa-cieśli, scena z Marią Magdaleną, Ostatnia Wieczerza. To genialny zabieg

Już sama ta decyzja jest zniweczeniem planów złego ducha i zwycięstwem nad

„śmiercią, piekłem i szatanem”. Wtedy to - gdy Jezus depcze węża-szatana - otwiera się cała wielka perspektywa zbawczego wobec całego świata, zbawczego dzieła Chrystusa.

Nb. mamy w filmie ważne sceny z szatanem; trudno tego szukać w Ewangelii, bowiem Gibson odwołuje się tu do objawień niemieckiej mistycy i stygmatyczki z przełomu

„Passion of the Christ” jest

świątecznym, bo uczciwym (podejrzewam, że nie nastawionym na komercję) filmem. Trudno w nim dostrzec hollywoodzki splendor i blizny świata, kreującego nowe jakości przy pomocy komputerowych sztuczek.

Możliwości techniczne współczesnego kina amerykańskiego zostały w „Pasji” zredukowane do minimum.

„Pasja to kicz artystyczny”

Agnieszka Holland

reżyser filmowy

uzasadniająco do wszystkiego, co dokonało się finalnie w cierpieniu i śmierci Zbawiciela.

„Passion of the Christ” jest

W ANGLII

W piątek 26 marca, 3 tygodnie po polskiej premierze w Europie, na ekrany kin angielskich weszła „Pasja” Mela Gibsona. I podobnie jak w Polsce kina są przepelnione.

Premierze na wyspach towarzyszyła szeroka oprawa medialna. Radio BBC zorganizowało ankietę wśród słuchaczy, zaś telewizja przygotowała specjalne programy. W gazetach pojawiły się reportaże z Ziemi Świętej z opisem jak obecnie wygląda droga krzyżowa.

Film, jak żaden chyba inny w historii kina, nie pozostawia nikogo obojętnym. Dla jednych jest w nim za dużo okrutnych scen. Inni nie chcą wprost uwierzyć, aby człowiek mógł być poddawany takim męczarniom. Obok głosów, że film jest antysemicki, wielu podkreśla, że Jezus sam skazał się na mękę dla odkupienia grzechów ludzkich i trudno tu kogokolwiek winić za Jego mękę i śmierć.

Media przypominają, że ci, którzy trzęsą Hollywoodem, i odmówili sfinansowania przedsięwzięcia, którego koszt z własnej kieszeni pokrył Mel Gibson, teraz „martwią się”, co Gibson zrobi z wpływami z filmu, który - wg obecnych prognoz - pobije wszystkie rekordy kasowe w historii kinematografii. (m) ■

XVIII i XIX w. Katarzyny Emmerich. Pod koniec filmu śmierć Chrystusa na krzyżu nie jest tylko momentem ważnym (lub nieważnym) dla rozjuszonych gawiedzi jerozolimskiej i garstki zainteresowanych (Maryja, św. Jan, Piłat), lecz nabiera wymowy dosłownie kosmicznej: w chwili śmierci kamera jakby unosi się ku niebu i patrzy na świat z kosmicznej perspektywy, a na wyschniętą ziemię spada wielka kropla (znów odwołanie do Katarzyny Emmerich) - Iza Boga Ojca?, ludzkości?

Co więcej, nawet świadomie zastosowana malarska monochromatyczność obrazu służy podkreśleniu tego, co stanowi, o głębi opowieści o męce i śmierci Chrystusa.

Film Gibsona „daje do myślenia” już przez samo to, że ktoś w dzisiejszym, wyprutym z wartości, zateizowanym świecie, w którym tylko „przez ogródki”, w tonacji agnostycznego, pełnego zwątpień zastanowienia wypada mówić o grzechu, cierpieniu, zbawieniu, Bogu - ośmielił się podjąć temat niewygodny i w gruncie rzeczy wyklęty przez współczesną kulturę sukcesu, komercji i rozrywki.

Ludzie wchodzą do kina jak na każdy inny film: z prążoną kukurydzą, gumą do żucia i coca-colą. W trakcie seansu zapomnieli o żuciu i napojach. Na sali panowała absolutna cisza.

To reżyser mocą swojego przekazu wymusił to na widzach starszych i młodszych. Po wyjściu z kina ludzie nie patrzą sobie w oczy i nie odzywają się do siebie, milczą: brakuje słów, nie wiadomo, co powiedzieć.

Takie są moje wrażenia po zobaczeniu „Pasji”. Sądzę, że zgadzają się one z doznaniem wielu innych widzów. Wierzę również, że tak jak mnie, pomogą i im lepiej, bardziej świadomie przeżyć Wielki Post.

Tydzień Polski (Londyn) 27.3.04 (tp,m) ■

MONITOR

International Edition

“Wszyscy żyjemy pod tym samym niebem, ale nie każdy z nas widzi ten sam horyzont” (Konrad Adenauer)

Listy, Letters, Lettres, Briefe

LEPPER AD PORTAS

Gdyby ktoś chciał sobie wyrobić pogląd o Polsce na podstawie polskich seriali telewizyjnych, w których wieśniacy mieszkają w drewnianych dworach i nieustannie biesiadują przy suto zastawionych stołach nie zaprzętając sobie zupełnie głowy przerzucaniem obornika, lub na podstawie kolorowych magazynów kobiecych, w których blichtr i bogactwo sływa z każdej strony, to bardzo by się zdziwił, gdyby zadał sobie trud poznania sytuacji od środka.

21-procentowego bezrobocia nie notowały dotąd kroniki w historii Polski. Kraj opuszczają w trwodze setki tysięcy ludzi. W samej Anglii może ich być nawet około pół miliona. Desperacko czekają na 1 maja, który – mają nadzieję przynajmniej na wyspach – otwórzy im nowe możliwości znalezienia pracy.

Wg danych z polskich misji katolickich w Zachodniej Europie, w każdym z większych miast zachodnioeuropejskich koczują dziesiątki tysięcy ludzi, których nędza wyrzuciła z Polski. Ludzie uciekają do Ameryki, Kanady, nawet Izraela. Gdzie się da. Nie strasze im są żadne szykany, aresztowania i deportacje. Wszystko lepsze, niż polska beznadziejność.

Pewne ożywienie gospodarcze, jakie nastąpiło w ostatnim czasie, ale nie przełożyło się jeszcze na dolę przeciętnego obywatela, to wynik wzrostu polskiego eksportu, który potaniał w wyniku spadku kursu polskiej waluty w stosunku do euro.

Ta korzystna zmiana sytuacji gospodarczej zaistniała wbrew stanowisku Rady Polityki Pieniężnej kierowanej przez Leszka Balcerowicza, o którym były minister finansów Grzegorz Kołodko powiedział bez ogródek, że jest „agentem obcego kapitału”.

Kołodko i szereg innych ekonomistów od lat domagali się obniżenia stopy procentowej, która spowodowała by spadek kursu złotego. Ale Balcerowicz wszystkie tego rodzaju propozycje skutecznie blokował. Teraz okazało się, że to właśnie Kołodko miał rację i gdyby go posłuchano, ożywienie nastąpiłoby znacznie wcześniej.

Zbyt wysoki kurs waluty krajowej, taki jak do niedawna polskiego złotego, jest zabójczy dla gospodar-

We welcome letters and contributions from our readers preferably by email to:
elamco@dsl.pipex.com

Listy i artykuły od naszych czytelników nadsyłane najlepiej pocztą elektroniczną email na ww. adres są zawsze mile widziane.

ki, a korzystny jedynie dla międzynarodowych spekulantów, z czego Balcerowicz zdaje sobie oczywiście sprawę. Dla niego jednak nie liczy się stan polskiej gospodarki, lecz zyski zachodnich inwestorów.

Ostatnio świat obiegła wiadomość, że Bank Japonii interweniował na rynkach walutowych astronomiczną kwotą 230 miliardów dolarów dla powstrzymania wzrostu wartości krajowej waluty – jena (czyli odwrotnie jak Balcerowicz, który robił wszystko dla podbijania kursu złotego), bo to zagrażało proeksportowej gospodarce japońskiej.

Reklamowany gwałtownie przez polskich kosmopolitów na premiera Marek Belka jako „człowiek dobrze widziany w zachodnich kołach finansowych” spotkał się z ripostą nowego prezesa PSL, że „Polsce nie jest potrzebny premier reprezentujący interesy międzynarodowej finansjery, lecz interesy polskiego narodu”.

W społeczeństwie polskim narasta przekonanie, że żadna z dotychczas rządzących partii nie zapobiegnie narastającemu kryzysowi i dla coraz większej liczby ludzi w Polsce (obecnie 25%) ostatnią nadzieję stanowi Andrzej Lepper. Tragedię ludzkiej biedy dostrzegają i alarmują tylko nieliczni. Wśród nich Jan Nowak-Jeziorański.

Poparcie społeczne dla partii Leppera przekroczyło już punkt masy krytycznej i rośnie lawinowo mimo zmasowanej nagonki ze strony obecnych (pożal się Boże) „elit”, które czują, że władza wymyka się im z rąk. Wielu specjalistów, ludzi z klas średnich, naukowców, intelektualistów poważnie zastanawia się nad przyłączeniem się do Leppera.

Jak to ktoś zauważył, stawiane Lepperowi zarzuty, że „narusza prawo” są śmieszne zważywszy, że cała obecna Rzeczpospolita powstała tą właśnie metodą „naruszających prawo” strajków i innych akcji protestacyjnych.

Prezentowane przez Leppera stanowisko w sprawach ekonomicznych ma swoje uzasadnienie i wcale nie jest gorsze, a często lepsze, niż u jego przeciwników. Pytanie tylko, ile z tych racjonalnych często też utrzyma się po przejściu przez Leppera władzy. Zależać to w dużej mierze będzie od tego, jacy ludzie doszłusują do Leppera i na jakich się w końcu oprze. (m) ■

“There is iron in their souls”

Sixty reasons why Britain needs immigrants

Next month's expansion of the EU will see scores of young, highly educated Poles arriving in Britain to do jobs we don't want to do. Jeremy Laurance went to Krakow to meet the workers who could transform our care homes

On the morning of Monday, 3 May, an Air Polonia flight from Warsaw is due to land at Stansted airport carrying a group of 60 young, highly educated Poles hired by one of Britain's biggest care home companies.

Most have university degrees and have worked as teachers, social workers, psychologists and physiotherapists but they are coming to Britain to do jobs regarded as so menial, so unpleasant, so undignified that British workers cannot be found to take them on. It is called looking after the elderly.

Jola, Ewa, Robert, Jerzy, Kate, Magda, Sebastian and their compatriots are the vanguard of what some fear will be an invasion of the UK by tens of thousands of immigrants from Eastern Europe as Poland and the other nine accession states join the European Union on 1 May.

With the Government convulsed by the latest immigration scandal which has claimed the scalp of the minister Beverley Hughes, anti-immigration groups and right-wing commentators have painted a lurid picture of scroungers and beggars set to rush ashore the moment the barriers to legal entry are lifted, in order to fleece Britain of the meagre benefits it has to offer its own people.

They have warned that our cities will be flooded with foreigners who will take our jobs, occupy our houses, overwhelm the NHS and claim the benefits paid for by our taxes.

Yet no one who takes the trouble to meet these people could come away with this impression. Aleksandra Przybos, 24, has an MA in social work gained after five years of study

less abrasive than the richer nations of Western Europe - more like the Britain of the 1950s. With 20 per cent unemployment and a reputation as a conscientious, kind and educated peo-

ple, Poles are delivering care that Westerners no longer wish to give.

W odróżnieniu od napaści w brukowcach typu Daily Mail, Daily Express, The Sun, a nawet The Times, londyński dziennik Independent z 3 kwietnia br. zamieścił wyjątkowo ciepły w tonie artykuł o Polakach, którzy dotknięci tragiczną klęską ponad 20-procentowego bezrobocia przybędą do Anglii do grubo poniżej ich kwalifikacji pracy na dole drabiny społecznej - podobnie jak poprzednie fale polskiej emigracji zarówno po II Wojnie Światowej jak i po stanie wojennym 1981 roku. (m) ■

Oto wyjątki z tego artykułu. Pełna wersja dostępna jest pod adresem:

http://news.independent.co.uk/uk/this_britain/story.jsp?story=507875

Bartosz Kaczmarczyk, one of the two 27-year-old entrepreneurs who set up ITC, is scathing about the exaggerated predictions of the

at the University of Krakow. Now she hopes for a job in Britain where she will be paid at or just above the minimum wage of £12,200 for cleaning up incontinent elderly people.

"It is so difficult to get a job in Poland. I would like to be a university lecturer and my dream is to do a PhD - but it is expensive to study. I know it will be hard but I think I am a flexible person. Hard work is always good for you and I would like to improve my English and learn about a new culture. There are so many stereotypes about the English."

In Poland, she works as a classroom assistant in a state school, for which she is paid 1,000 zlotys a month [£140] - a standard salary for a carer. By taking a similar job in an old people's home in Britain, even though she will be paid the minimum wage, she will increase her income to at least £1,000 a month.

She responded to an advertisement in the Polish press placed by a local recruitment agency, ITC, which is sending Poles to 30 countries around the world. International demand for Polish workers is booming, and (...) it is easy to see why.

Polish society is more deferential and

number of immigrants who will come to Britain from the accession states after 1 May. The Home Office estimates 13,000 but others say the figure could be 10 times higher. "There are already 500,000 Poles in Britain illegally. There is not going to be a flood of new people because they are already there. And Poles always come back," he says.

Aleksandra is one of his latest recruits in a group of 70 applicants being put through their paces at the Hotel Justyna, near the centre of Krakow. She is feeding yoghurt to a blindfolded colleague, simulating a bed bath for another and learning the intricacies of fitting incontinence devices.

Westminster Health Care, which runs 88 homes in Britain and is in urgent need of carers, is running the course and has block-booked the 60 seats on the Air Polonia flight on 3 May to bring in the successful candidates.

They will be given free accommodation for the first three months, a free return flight after a year, and a free facility to send money home. Their contribution is a deposit of 500 zlotys [£70], returnable after three months.

(Continued on page 11)

Załamaly się wartości...

Lucjan Pawłowski

Zamach terrorystyczny w Madrycie wywołał ogromne poruszenie w świecie. Zawsze, gdy giną niewinni ludzie, szczególnie w takiej skali, rodzą się pytania: Dlaczego? Co się stało, że tak mało ceni się życie ludzkie? Gdzie leży przyczyna? Co załamało się w świecie wartości?

Zdając sobie sprawę z mojego niedostatecznego przygotowania do pogłębionej analizy negatywnych zjawisk obserwowanych we współczesnym świecie, chciałbym jednak podzielić się pewną refleksją.

Wydaje mi się, że pogarda dla życia innych ludzi, obserwowana w skali większej przy zamachach terrorystycznych, a w mniejszej przy bandyckich napadach na naszych ulicach, bierze się z postępującego rozchwiania świata wartości.

Od pewnego czasu środki masowego przekazu, nie tylko w Polsce, promują kult skuteczności, umiejętności osiągnięcia za wszelką cenę przez jednostkę lub grupę interesów postawionych celów, bez odwoływania się do uwarunkowań społecznych, nie mówiąc już o refleksji etycznej.

Wszechobecny przekaz telewizyjny dostarcza gotowych recept na interpretacje rzeczywistości. Jestem zaskoczony, że gotowe schematy jednostronnego postrzegania otaczającego świata przyjmowane są przez stosunkowo szerokie kręgi społeczeństwa, w tym także przez ludzi nieźle formalnie wykształconych. Przykładem są reakcje na niewinne ofiary zamachu w Madrycie i na cywilne, też niewinne, ofiary „pokój niosących” bomb prezydenta Busha w Iraku.

Do Polski, „w akcie miłosierdzia” przewieziono na leczenie okaleczoną przez bomby trójkę dzieci z Iraku. Przypominam: w czasie amerykańskich bombardowań jedna dziewczynka uderzona została odłamkiem w buzi i nie może otwierać ust, dwie kolejne zostały ciężko poparzone. Takich przypadków jest nie setki, a tysiące. Biorąc pod uwagę, że w

czasie bombardowań w Iraku brakuje środków do elementarnej opieki medycznej, w tym środków znieczulających, można bez trudu wyobrazić sobie ogrom cierpienia tych dzieci, I co? Przywykliśmy uważać to za normalny skutek uboczny wojny!

Załóżmy nawet, że wojny koniecznej, choć nie podzielam takiej opinii, ponieważ - jak czas pokazuje - główny powód wywołania wojny prewencyjnej

Komentarz Monitora:

George zapomniał jednak o Aleksandrze i dał stanowisko sekretarza generalnego NATO komu innemu. Wkrótce potem świat obiegła wiadomość, że Aleksander poczuł się oszukany („był zwodzony”) amerykańskimi zapewnieniami o... broni masowego rażenia. Widać poczuł się bardzo urażony brakiem wdzięczności ze strony swego pana za wasalną służbę i wciągnięcie Polski do haniebnej awantury irackiej.

W odróżnieniu od Anglii, gdzie trwa ostra debata intelektualna z udziałem setek czołowych postaci angielskiej elity na temat moralnych i prawnych podstaw - a raczej ich braku - inwazji na Irak, prof. Lucjan Pawłowski z Lublina jest jednym z (niestety tylko) dwu znanych osób w Polsce przeciwstawiających się od samego początku konsekwentnie awanturniczej polityce neokonserwatywistów, kształtujących politykę prezydenta Busha (który wg powszechnego mniemania jest niezdolny do samodzielnego myślenia), oraz udziałowi Polski w ataku na Irak.

Drugim jest prof. Jacek Majchrowski, prezydent miasta Krakowa, któremu prezydent Kwaśniewski - na żądanie Amerykanów - kazał (!) opuścić miasto na czas, kiedy przybywał tam z wizytą prezydent Bush. (m) ■

(posiadanie przez Irak broni masowego rażenia) został sfabrykowany na potrzeby propagandy prowojennej.

Elementarną zasadą funkcjonowania społeczeństw jest naprawianie krzywd wyrządzonych niewinnym ludziom. Czy potężne imperium, organizator napaści i jego współnicy, w tym - niestety - Polska, podjęli działania zdążające do przy-

najmniej częściowego zmniejszenia zadanych cierpień? Nie!

I, moim zdaniem, tu zaczyna się problem. Jeśli państwo powołane do zapewnienia ładu samo daje przykład zbrojnych zachowań, czy można więcej oczekiwać od grup przestępczych?

Niewinnym ofiarom jest wszystko jedno, kto im zadaje cierpienia i śmierć: niezorganizowane w struktury państwowe organizacje przestępcze, czy robiące to samo organizacje państwowe.

Nie sposób na koniec nie odnieść się do naszego nie-szczęsnego „autorytetu moralnego”, jakim jest nasz uko-chany przywódca, prezydent Kwaśniewski.

Otóż powtarza on, że wysłał wojska w celu zapewnienia większego bezpieczeństwa Polsce. Należy przypomnieć, że nie tylko do okupacji, zwanej przewrotnie stabilizacją, ale także w celu wzięcia udziału w uderzeniu w początkowej fazie wojny (przez oddział GROM w napadzie na port).

Nie pisałbym o tym, gdyby nie fakt, że w ten argument wierzy spora część Polaków. A tymczasem bezpieczeństwo Polski nie wzrosło, a zmalało, gdyż staliśmy się jednym z celów terrorystycznych, w co zostaliśmy wmanewrowani wbrew woli większości narodu.

Poparcie dla agresji na Irak przez prezydenta Kwaśniew-

skiego zbiegło się z informacjami prasowymi o przymierzaniu się naszego „ukochanego przywódcy” do objęcia funkcji sekretarza NATO, w obsadzeniu której prezydent Bush miał wiele do powiedzenia. Może to tylko przypadkowa zbieżność? (a,m)

(List do redakcji jednego z polskich tygodników) ■

“Bush ignored terrorist evidence”

If the Bush White House had heeded warnings in early 2001 about the threat from al-Qaida at least two of the September 11 hijackers would "probably have been caught" and "there was a chance" the attacks could have been prevented, says Richard Clarke who was the president's former top counter-terrorism adviser and served in the White House for 10 years under three presidents.

He also claims that George Bush had come to office already convinced of the necessity to topple Saddam Hussein, and had remained focused on that goal until the invasion last March - when Mr Clarke resigned.

Mr Clarke's White House memoir, *Against All Enemies*, published on March 23, represents the first account of the Bush "global war on terrorism" from a top national security official inside that war. His suggestion that the September 11 attacks might have been prevented by more decisive action is an explosive allegation in an election year.

The White House immediately mounted a counter-attack, rebutting many of Mr Clarke's allegations. The national security adviser, Condoleezza Rice, said the administration had spent much of 2001 developing a strategy "to eliminate al-Qaida". But Mr Clarke said that plan had been inherited from the Clinton administration in January 2001, and that the White House had done little to act on it.

Mr Clarke wrote that when he briefed Ms Rice on al-Qaida, "her facial expression gave me the impression that she had never heard the term before".

"In June, July, August 2001", according to Mr Clarke, "the president was being briefed virtually every day in his morning intelligence briefing that something was about to happen, and he never chaired a meeting and he never asked Condi Rice to chair a meeting about what we would do about stopping the attacks. She didn't hold one meeting during all those three months".

"Now, it turns out that buried in the FBI and CIA there was information about two of these al-Qaida terrorists who turned out to be hijackers [Khalid al-Mihdhar and Nawaf al-Hazmi]," he said. "The leadership of the FBI didn't know that, but if the leadership had to report on a daily basis ... to the White House, he would have shaken the trees and he would have found out those two guys were there. We would have put their pictures on the front page of every newspaper and we probably would have caught didn't take it".

The timing of Mr Clarke's book could hardly be more damaging for the Bush administration. Mr Clarke denied suggestions that the book amounted to an "audition" to join the campaign of the Democratic challenger, John Kerry. "I'm not a registered Democrat and I don't want a job in the Kerry administration," he said. "What I want to do is to provide the American people with a set of facts and let them draw their own conclusions". (g,m) ■

(Continued from page 9)

(...) Aleksandra has never been abroad. "Parents always worry. But my younger sisters don't care - they want to visit me in England."

Although she is looking forward to the job, and the extra money, she is worried about how she will be received. Like most of Westminster's applicants she knows there is opposition to immigrants in Britain - despite their readiness to do the least desirable jobs.

Chris Mead, director of Christopher Martin Associates, who is in charge of the British end of the Westminster recruitment operation, said: "We get very upset at headlines in the *Daily Mail* saying these people are coming to take our jobs. They are not - they are coming to do the jobs no one else wants to do."

He describes an old people's home in Norfolk which suffered a recruitment crisis when a Sainsbury's superstore opened nearby and offered staff 50p an hour more to stack shelves.

"Stacking shelves you've got no worries about bed pans, nothing messy to cope with. The home lost 15 staff and could have had to close," he said. The home got through the crisis only with the help of overseas staff.

Westminster has sent seven managers to run the week-long residential training course at the Hotel Justyna where the applicants are taught how to undress patients, how to help them choose what to wear and how to talk to them without talking over them.

They say the attitude, motivation and standard of work of the Poles puts their British counterparts in the shade.

"The staff we get in Britain do the job because it is convenient, because it fits in with picking the kids up from school or until they can get a job at Tesco's. There is a general lack of commitment," one manager said.

"Here, they have got to think about what they are doing [in coming to Britain] and why they are doing it before they come. There is a different work ethic and many see it as a new adventure. There is almost a pioneering spirit," said another.

Poland is a Catholic country in which families look after their elderly relatives, and consideration for others is a national characteristic. "This is a courteous nation," Terry Tucker, a training director at Westminster, said.

But as well as being warm-hearted, they display a stoicism which is unfamiliar in Britain. Some are preparing to leave spouses and children for a year or more in return for the chance of a better life. There is iron in their souls. (...) (i,m) ■

Nowa elita angielska

W Wielkiej Brytanii furorę zrobiła książka pt. „Kto tu rządzi?“, której autorem jest znany publicysta Anthony Sampson. Wbrew obiegowym sądom, elita brytyjska odnawia się dzisiaj w inny sposób niż zgodnie z regułami tworzonej przez setki lat tradycji...

Nikt już dzisiaj nie mówi o „klasie rządzącej” – twierdzi autor. Rodzinę królewską media przedstawiają jako operę mydlaną w odcinkach, w których dominuje problem nieudanych małżeństw.

Anglicy pokonani zostali u siebie własną bronią. Przedstawiciele dawnych skolonizowanych terytoriów szturmują z powodzeniem cytadelę swych kolonizatorów. Przodują tu Australijczycy (media), ludzie z Południowej Afryki (biznes i prawo), oraz Kanady (Conrad Black był przez ostatnie 15 lat właścicielem znanej gazety Daily Telegraph).

Ale to bynajmniej nie wszystko. Połowę dyrektorów firm angielskich stanowią cudzoziemcy. Dyrektorem BBC był do niedawna człowiek z Rodezji, a inny z tego samego kraju dowodzi armią brytyjską. Największym brytyjskim koncernem tytoniowym British American Tobacco zarządza Afrykaner, a zdesperowani wynikami swych piłkarzy wyspiarze zgodzili się, aby kadre narodową trenował Szwed. (m) ■

Konstytucja odżywa

Perspektywa rychłego uchwalenia konstytucji Unii Europejskiej spolaryzowała opinię publiczną Wielkiej Brytanii. Opór wobec szeregu postanowień projektu jest na wyspach znaczny, a wielu już po cichu liczyło, że wobec obstrukcji Polski i Hiszpanii cały ten – jak mówią – poroniony pomysł z konstytucją umrze śmiercią naturalną.

Tymczasem ten rzekomy trup nagle ożył. Zewsząd padają zapewnienia o chęci do kompromisu. Perspektywa przyjęcia konstytucji już w połowie czerwca staje się jak najbardziej realna.

Obiekcje brytyjskie, wyraźne zwłaszcza po prawej stronie sceny politycznej, choć sondaże wskazują, że podziela je większość społeczeństwa, biorą się – w odróżnieniu od Polski – nie z zasad głosowania uzgodnionych w Nicei, o czym się prawie nie wspomina, lecz z ogólnej koncepcji konstytucji, która – wg opinii szeregu specjalistów angielskich – wyraźnie zmierza w kierunku przekształcenia Unii Europejskiej w jakieś superpaństwo federalne, rządzone przez praktycznie nieusuwalnych biurokratów, anonimowych gnomów brukselskich, i zabierające krok po kroku coraz to nowe atrybuty suwerenności poszczególnym państwom członkowskim.

Dla wielu Brytyjczyków tego rodzaju koncepcja jest absolutnie nie do przyjęcia i godząc się na rezygnację z weta w ściganiu terroryzmu, strona brytyjska twardo podkreśla, że nigdy nie zgodzi się na oddanie prawa weta w polityce zagranicznej, podatkach i szeregu innych kwestii decydujących o zachowaniu narodowej suwerenności. (m) ■

MONITOR is an independent international news monthly published by Elamco Limited, 71 Avalon Road, London W13 0BB. Archive copies in Adobe Acrobat 5.0 PDF format are available free of charge from our website at:

www.elamco.strayduck.com

Subscribers receive their copies by email on the day of publication. Archive copies are available a week later. A single copy by subscription is £1 or €1.50 or \$1.50. Please order your subscription in 10-issue intervals (min 20 issues) and make your cheques payable to Elamco Ltd. Remember: Monitor is YOUR paper. It cannot exist without YOUR support.

our email address

elamco@dsl.pipex.com

nasz adres email

MONITOR to niezależny miesięcznik informacyjny poświęcony sprawom międzynarodowym w polskim kontekście i wydawany przez spółkę prawa angielskiego Elamco Ltd, 71 Avalon Road, London W13 0BB. Kopie archiwalne dostępne są bezpłatnie z naszej witryny internetowej pod adresem:

www.elamco.strayduck.com

Prenumeratory otrzymują swój egzemplarz emailem w dniu publikacji (zwykle w niedzielę), zaś kopie archiwalne umieszczane są na naszej witrynie internetowej tydzień później. Pojedynczy egzemplarz w subskrypcji kosztuje £1 lub €1,50 lub \$1,50. Prosimy składać zamówienia na prenumeratę czekiem wystawionym na Elamco Ltd w odcinkach co 10 numerów (min. 20 numerów). Pamiętaj: Monitor to TWOJE pismo. Bez TWEGO wsparcia istnieć nie będzie.